

ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК БАНКІВСЬКОГО ТА СТРАХОВОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ

Тенденція фінансового ринку України до інтеграційних процесів особливо загострилася в період фінансової кризи, що спровокувало виникнення банкоцентричних процесів та загострення конкурентного середовища. Такі зміни відбулися внаслідок ключової ролі банківських установ в розвитку фінансового сектору економіки, а результатом такого процесу стало утворення нових видів фінансових інституцій: фінансових холдингів, фінансових супермаркетів та інших структур, які несуть з собою не лише підвищення банківської конкуренції, а й призводять до виникнення нових ризиків.

Особливістю розвитку інтеграційних процесів між банками і страховими компаніями в Україні є практична відсутність офіційної статистичної інформації щодо динаміки та структурних змін у функціонуванні вітчизняного ринку банкострахування. У зв'язку з цим аналіз основних тенденцій у сфері банківсько-страхової інтеграції було здійснено на основі даних державних регуляторів (Національного банку України та Національної комісії, що здійснює державне регулювання ринків фінансових послуг України), зокрема розмірів активів цих фінансових установ. Базуючись на даних про розміри активів страхових компаній (y) та комерційних банків (x) протягом 2005-2016 рр. було побудовано наступну регресійну модель (рис. 1):

$$y = 0,046x + 3,9785, \quad (1)$$

де y – розмір активів страхових компаній, млрд. грн.,

x – розмір активів комерційних банків, млрд. грн.

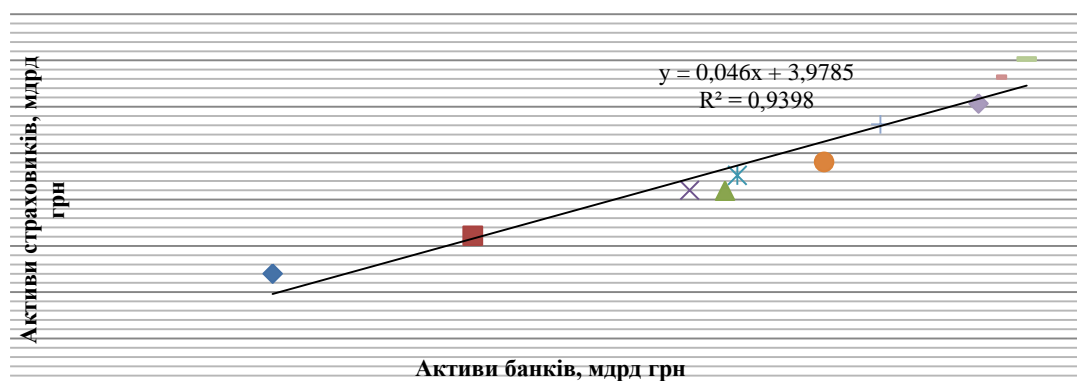

Рис. 1. Регресійна модель залежності активів страховиків від активів комерційних банків

Для вимірювання ступеня залежності було використано коефіцієнт кореляції (R). Його значення, відповідно до шкали Чеддока, можуть свідчити про дуже сильний ($|R| \geq 0,9$), сильний ($0,7 \leq |R| < 0,9$), помірний ($0,5 \leq |R| < 0,7$) та слабкий ($0,3 \leq |R| < 0,5$) зв'язок або ж його відсутність ($|R| < 0,3$). В даному випадку значення коефіцієнта кореляції $R = 0,9694$, тобто існує дуже сильний лінійний зв'язок між обсягом активів згаданих фінансових інститутів. Значення коефіцієнта детермінації $R^2 = 0,9398$ вказує, що 93,98 % коливань приросту активів страховиків зумовлені зміною обсягів банківських активів, а решта 6,03 % неврахованими в даному випадку факторами.

Таким чином динаміка страхових активів, що характеризують інвестиційний потенціал страхових організацій, перебуває під значним впливом банківського сектору. Ці установи активно взаємодіють із зовнішнім середовищем та мають досить високий рівень залежності від нього порівняно з представниками інших видів бізнесу. До негативних наслідків цього можна віднести непередбачувані збитки, втрату стратегічних позицій та конкурентних переваг, банкрутство. В той же час за рахунок налагодженої системи моніторингу зовнішніх загроз та інвестиційних можливостей можна досягти зростання доходів та нарощення капіталу.

Підсумовуючи вищесказане, слід зробити висновок, що зростання жорсткої конкуренції на фінансовому ринку України підштовхує комерційні структури до об'єднання спільних зусиль для отримання прибутку. Така співпраця має, в першу чергу, базуватися на принципах створення відкритих партнерських відносин, досягнення спільної мети і за допомогою впровадження спільного ефективного фінансового сервісу. Однак недостатній розвиток небанківських фінансових установ обмежує коло співпраці останніх з банками.